

Inkoopstrategie Wmo gemeente Kampen

Samenvatting onderdeel begeleiding (tijdelijk en structureel)

Op 30 maart 2021 is de inkoopstrategie Wmo gemeenten Kampen met u gedeeld. In dit document staat een samenvatting van die strategie van het onderdeel begeleiding.

Segmenten

Om scherpte in de discussie te krijgen is uitgegaan van vier segmenten:

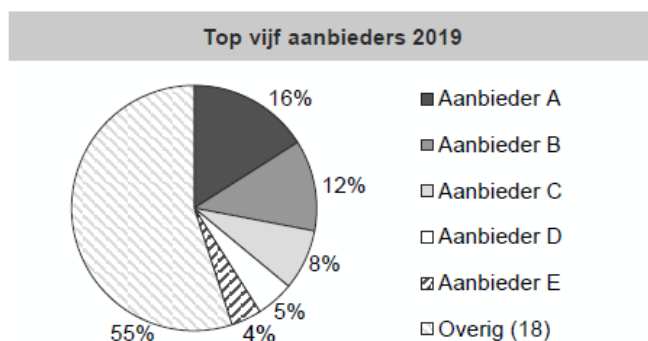
- Multiproblematiek; volwassenen gericht op herstel
- Tijdelijk; volwassenen gericht op herstel
- Structureel; volwassenen zonder perspectief op zelfstandigheid
- Ouderen; toenemende noodzaak.

De segmenten gebruiken we om de behoefte per doelgroep vast te stellen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de segmenten 'tijdelijk' en 'structureel'.

Doelgroep 'tijdelijk'

Volwassen die begeleiding vanuit de Wmo (individueel of in groep) behoeven ter bevordering van leven zonder ondersteuning, zelfredzaamheid en/of re-integratie op de arbeidsmarkt met als doel (een vorm van) zelfstandigheid, zonder Wmo ondersteuning.

De uitgaven en het aantal cliënten in dit segment stijgen de afgelopen jaren, de prijs per cliënt lijkt redelijk stabiel te blijven

Grote aanbieders in dit segment (en het structurele segment) zijn: Coöperatie Zorgaanbieders Midden NL UA, Creating Balance, Curadomi, Interakt Contour Groep St., PGVZ, RIBW Groep Overijssel, Zorgcoöperatie Klaver4you.

¹⁾ De declaraties over 2020 zijn op het moment van gegevens-verzameling nog niet allemaal ontvangen. De uitgaven 2020 zullen dus nog stijgen.

²⁾ Het gaat hier om een schatting. Deze cijfers zullen op een later moment nog worden uitgezocht en aangepast

³⁾ Op basis van de dataset is uitgegaan van unieke cliënten per aanbieder en productcategorie. Hierbij is het niet mogelijk te corrigeren voor cliënten die mogelijk meerdere producten van verschillende aanbieders gebruiken, anders dan hier gesteld

€ en cliënten (indicatief)			
	2018	2019	2020 ¹ (indicatief)
Uitgaven	€1,47 mln	€1,72 mln	€1,68 mln
Cliënten ²	370	421	441
Prijs per cliënt	€3973	€4086	€3810

Producten in segment 2019 (indicatief)		
Product categorie	% van totaal omzet in dit segment	% van totaal cliënten in dit segment ³
Begeleiding Individueel	86%	82%
Begeleiding Groep	10%	11%
Hulp bij Huishouden	4%	6%
Vervoer Dagbesteding	0%	1%

Benutten van de sociale basis en eigen kracht, sturen op professionals met de juiste focus en integraliteit rondom cliënt zijn belangrijke speerpunten in dit segment

Uitgangspunt in de ondersteuning aan deze doelgroep is ontwikkelingsgerichte, tijdelijke ondersteuning. Er wordt toegewerkt naar (verhoogde) zelfredzaamheid of (toename van) zelfstandigheid. De ondersteuning die ingezet wordt past bij wat de inwoner nodig heeft gezien de hulpvraag en cliënt- en/of omgevingsfactoren. Het benutten van de eigen verantwoordelijkheid /eigen kracht van de inwoner staat hierin voorop. Daarnaast is het benutten van de sociale basis van essentieel belang. Deze sociale basis kan immers een grote rol spelen in de mate waarin een inwoner zelfstandig/zelfredzaam is, maar toch ook enige hulp of ondersteuning nodig heeft. Het belang van integraliteit betreft bij deze doelgroep voornamelijk afstemming tussen verschillende betrokken partijen en professionals.

Er zijn vier centrale thema's benoemd bij deze ontwikkelingsgerichte, tijdelijke doelgroep:

1. Eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht van de inwoner

We helpen inwoners om zelfstandig, onafhankelijk en autonoom te worden of te blijven. In het bevorderen van zelfredzaamheid en/of toewerken naar zelfstandigheid staan de eigen mogelijkheden van de inwoner voorop. Het uitgaan van positieve gezondheid en aanspreken op veerkracht is hier een onderdeel van.

2. Benutten van de sociale basis

Uitgangspunt is dat de ondersteuning aan inwoners zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig is. Om hierop goed in te kunnen spelen is samenwerking met mantelzorgers, vrijwilligers, maatjes en aanbieders van activiteiten in de (versterkte) sociale basis belangrijk. Nieuwe vormen van daginvulling of begeleiding, waarbij bijvoorbeeld combinaties van aanbod vanuit het voorliggend veld en maatwerk gemaakt worden, zijn mogelijk en wenselijk. Deze vormen kunnen naast de ondersteuning door een professional plaatsvinden. Idealiter neemt bij deze tijdelijke doelgroep de ondersteuning door de professional in de loop der tijd af en neemt de sociale basis waar nodig over. Voor deze doelgroep is tevens behoefte aan een laagdrempelige inloofunctie in de wijk. Daarnaast is het noodzakelijk dat aanbieders in het gehele sociale domein (sociale basis en zorgaanbieders) goed op de hoogte zijn van elkaars mogelijkheden om de inwoner op de juiste vorm van ondersteuning te kunnen wijzen.

3. Sturen op specifieke professionals

Ontwikkelingsgerichte ondersteuning bieden is een vak apart, wat vraagt om specifieke professionals die gericht zijn op het toewerken naar verhoogde zelfredzaamheid en/of zelfstandigheid (zorgen dát in plaats van zorgen vóór). Hierbij hebben we aandacht voor verschillende expertises die nodig zijn voor diverse problematieken (NAH, verslaving, etc). Het gaat bij specifieke professionals niet alleen om het realiseren van uitstroom, maar indien nodig ook om het verduidelijken van het perspectief van de inwoner: ontwikkelingsgericht en tijdelijke ondersteuning of structurele ondersteuning.

4. Integraliteit: in afstemming verschillende professionals

De gemeente Kampen streeft naar integrale (op elkaar afgestemde) zorg en ondersteuning. Bij de ontwikkelingsgerichte doelgroep is het mogelijk (maar geen gegeven) dat er meerdere (semi-) professionals betrokken zijn bij de inwoner, niet alleen vanuit de Wmo, maar ook aanpalende terreinen zoals Participatie, sociale basis (mantelzorgers) of Zvw. Belangrijk is dat er afstemming plaatsvindt tussen deze betrokkenen, wellicht door de regie bij één persoon neer te leggen (casusregisseur).

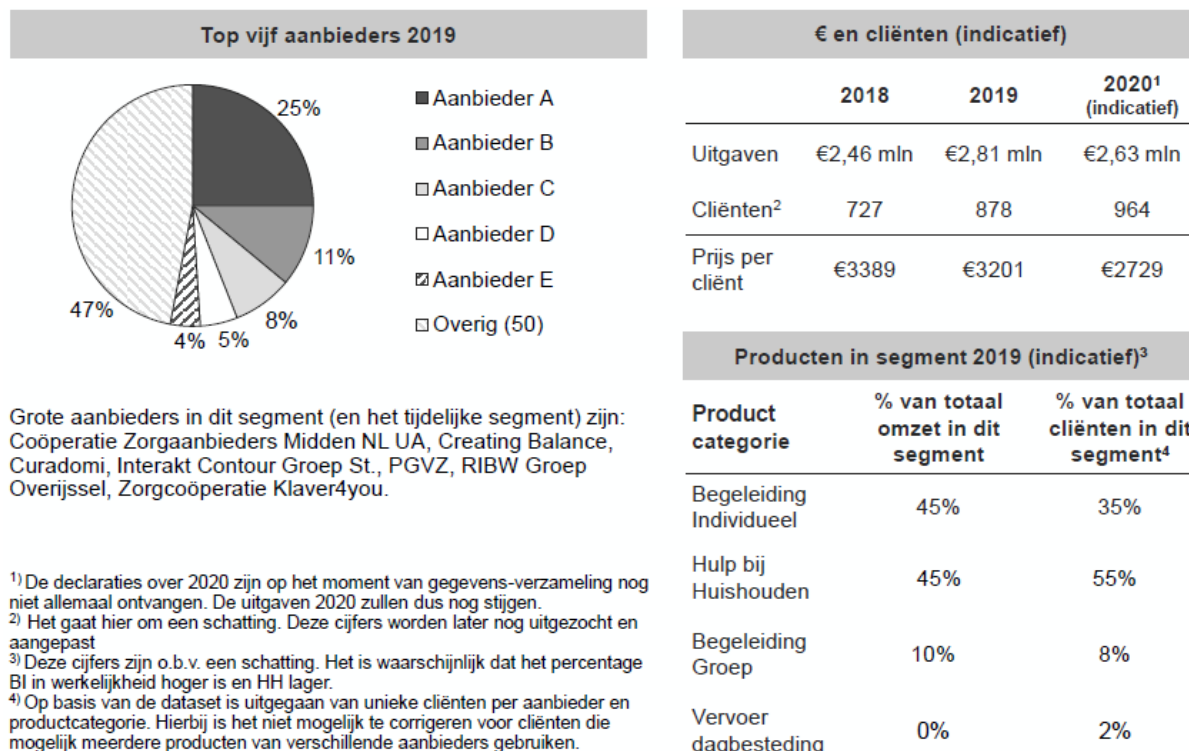
Voor dit segment wordt voor een inkoopstrategie op maat, specifiek voor de doelgroep, voorgesteld

<i>Leveranciers- management</i>	• Er wordt een beperkt aantal aanbieders gecontracteerd (5-8) die ervaring hebben met - en gespecialiseerd zijn in - het tijdelijk bieden van hulp voor deze doelgroep. Het doel is dat de cliënt weer zonder ondersteuning vanuit de Wmo kan functioneren • Dit zijn gespecialiseerde aanbieders/professionals, mogelijk verschillende aanbieders voor de subdoelgroepen in dit segment (NAH, life events, etc.) • Kortom: geen eenpitters of ZZP'ers, geen ondernemers met primair winstbejag of gelukszoekers, geen constructies met onderaannemerschap. We zoeken serieuze partijen die echt gespecialiseerd zijn op de verschillende subdoelgroepen en de vragen van deze doelgroep • De aanbieders moeten beschikbaar zijn voor de toegang om bij te dragen aan het verhelderen van de vraag van de cliënt voordat de indicatie wordt afgegeven
<i>Bekostiging</i>	• De bekostiging moet op maat plaatsvinden: per cliënt duidelijk wat nodig is en wat dat mag kosten. Voorkomen moet wel worden dat dit per cliënt tot ingewikkelde onderhandelingen met de aanbieders leidt • De huidige bekostigingsmethodiek voor deze doelgroep is niet werkbaar. Een aantal opties is denkbaar: 1) een beperkt aantal 'bouwstenen' gebaseerd op zorgzwaartes of inzet zorguren, 2) een vast bedrag per cliënt, vergelijkbaar met financiering vanuit de participatiewet, 3) PxQ met een maximaal aantal uren per week. Welke vorm wel geschikt is, moet nog uitgewerkt worden.
<i>Contract</i>	• De sturing vindt plaats op basis van de resultaten van de aanbieders met de doelgroep, bijvoorbeeld het percentage cliënten waarbij het traject geslaagd is • De lengte van het contract is afhankelijk van hoe de sociale basis ingezet gaat worden en moet dus afgestemd worden op de ontwikkeling van het versterken van de sociale basis
<i>Toegang</i>	• Voor de toegang is van belang dat deze doelgroep erkend wordt en dat deze inwoners het juiste traject krijgen aangeboden. Voorkomen moet worden dat deze inwoners in een traject van structurele ondersteuning terecht komen. Uitgangspunt bij de toegang is dat als er een kans is op leven zonder ondersteuning, dat dit in eerste instantie de inzet is • De werkwijze van de toegang gaat, indien nodig, uit van een verlengde periode van indicatiestelling om de ondersteuningsvraag en de benodigde inzet van een aanbieder helder te krijgen

Doelgroep ‘structureel’

Volwassenen die door de aard van hun beperking of vraagstukken niet kunnen deelnemen aan regulier of begeleid werk en / of geen uitzicht hebben op zelfstandigheid zonder individuele of groepsbegeleiding vanuit de Wmo.

Het aantal cliënten in dit segment is de afgelopen jaren hard gestegen

Integratie van de sociale basis met de huidige Wmo voorzieningen is mogelijk aan de orde voor deze doelgroep.

Uitgangspunt in de ondersteuning aan deze doelgroep is het niveau van zelfredzaamheid en participatie van de inwoner in stand houden, en daarmee stabilisatie van de situatie of het voorkomen van achteruitgang. De ondersteuning die ingezet wordt past bij wat de inwoner nodig heeft gezien de hulpvraag en cliënt- en/of omgevingsfactoren (bijv. inzet van mantelzorger). Het benutten van de eigen verantwoordelijkheid /eigen kracht van de inwoner staat hierin voorop. Daarnaast ligt er voor deze doelgroep een grote kans in het zo optimaal mogelijk benutten van de sociale basis. Deze sociale basis kan immers een grote rol spelen in de mate waarin een inwoner zelfstandig/zelfredzaam is, maar toch ook enige hulp of ondersteuning nodig heeft.

De primaire ambitie is dan ook om vanuit de **sociale basis** de volgende doelen te realiseren:

- De (versterkte) sociale basis wordt zo optimaal mogelijk ingezet voor deze doelgroep, vooral voor de cliënten waarbij sprake is van relatief eenvoudige langdurige ondersteuning. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan alledaagse zaken zoals structuur geven aan de week of eenvoudige administratieve taken
- Mogelijk maken van een waakvlamfunctie voor bepaalde subdoelgroepen die niet altijd ondersteuning nodig hebben, maar die wel in beeld moeten blijven
- Meer gebruik maken van bestaande (inloop-) voorzieningen. Dit geeft de cliënt ook de mogelijkheid zelf aan te geven wanneer steun of hulp nodig is

In 2021 wordt samen met betrokken maatschappelijke partners gewerkt aan versterking van de sociale basis. In dit kader wordt aan de hand van een maatschappelijke opgave uitgewerkt hoe de sociale basis versterkt moet worden om deze 'structurele doelgroep' zoveel mogelijk vanuit de sociale basis te ondersteunen. We brengen daarbij samen met het veld (sociale basis, toegang, zorgaanbieders) in beeld waar versterking noodzakelijk is, wat daarvoor nodig is en welke rol zorgaanbieders hierin kunnen spelen (bijvoorbeeld trainingen aan vrijwilligers over het omgaan met bepaald gedrag).

We realiseren ons dat niet alle hulpvragen van deze doelgroep in de sociale basis opgelost kunnen worden, ook in deze doelgroep zullen cliënten zijn met complexe problematiek. Maatwerk wordt daarom ingezet als aanvulling op de sociale basis, bijvoorbeeld wanneer specifieke kennis of expertise benodigd is in de omgang met de cliënt.

Als het gaat om de **inkoopstrategie** voor het maatwerk in deze doelgroep willen we het volgende bereiken:

- Als een Wmo voorziening nodig is, dan moet helder zijn waar dit voor is. In beginsel moeten daarbij ook doelen worden gesteld en moet duidelijk zijn waarom een gespecialiseerde aanbieder wenselijk is. De mogelijkheden van groepsgewijze ondersteuning worden hierbij onderzocht.
- Er worden minder aanbieders gecontracteerd door onder andere het stellen van heldere kwaliteitseisen. Hierdoor wordt afscheid genomen 'aan de onderkant' van partijen die om de verkeerde redenen actief zijn in dit segment
- De link met Participatie wordt versterkt, 'meedoen naar vermogen' geldt immers ook voor werk. Bij vormen van daginvulling wordt daarom niet alleen gekeken naar de sociale basis, maar aanvullend daarop naar de mogelijkheden die het SW-bedrijf (Impact) biedt voor cliënten, alvorens een maatwerkvoorziening wordt ingezet.

In welke mate de sociale basis met de Wmo voorzieningen geïntegreerd wordt is nu nog niet duidelijk. Wel is het duidelijk dat ook in het geval van verregaande integratie, er altijd aanbieders nodig zullen zijn die deze doelgroep maatwerkondersteuning moeten bieden. De hierna volgende inkoopstrategie gaat daar vanuit.

De inkoopstrategie voor dit segment is erop gericht om degene die gespecialiseerde structurele hulp nodig heeft onder te brengen bij de juiste aanbieders

<i>Leveranciers- management</i>	• Minder aanbieders waar dat kan. Dit doen we vooral door heldere kwaliteitseisen te stellen, inclusief eisen met betrekking tot integriteit, winstuitkering etc. • Afscheid nemen van gelukszoekers, primair-winstgerichte ondernemers, partijen die om de verkeerde redenen actief zijn in dit segment. Ook dit worden eisen die we gaan stellen • Mogelijk bijzonder beleid voor éénpitters invoeren – vraag is wel: hebben we ze nodig als we het bovenstaande allemaal doorvoeren (capaciteit) en zijn ze inhoudelijk gezien ook de juiste personen voor gespecialiseerde trajecten vanuit de Wmo (juiste wijze van werken)? • Bij een eventuele contract beëindiging is het belangrijk dat overdracht van cliënten voorkomen wordt. Indien bestaande aanbieders voldoen aan de nieuwe kwaliteitseisen kunnen ze huidige cliënten blijven begeleiden. Alle nieuwe cliënten worden ondergebracht bij gecontracteerde aanbieders
<i>Bekostiging</i>	• De huidige bekostigingsmethodiek voor deze doelgroep is niet werkbaar. Een aantal opties is denkbaar: 1) een beperkt aantal 'bouwstenen' gebaseerd op zorgzwaarte of inzet zorguren, 2) een vast bedrag per cliënt, vergelijkbaar met financiering vanuit de participatiewet, 3) PxQ met een maximaal aantal uren per week. Welke vorm wel geschikt is, moet nog uitgewerkt worden. • Bij de bekostiging is het nog de vraag of aanbieders zich achteraf moeten verantwoorden voor de daadwerkelijke inzet. Dit is een uitwerkingsvraagstuk
<i>Contract</i>	• De lengte van het contract moet afgestemd worden op de ontwikkeling van de sociale basis en de Participatiewet
<i>Toegang</i>	• De invulling van de toegang moet afgestemd worden op de ontwikkeling van de sociale basis en de Participatiewet

Leidende principes en doelen sociaal domein Kampen:

Principes:

- De gemeente is aan zet voor een duurzaam en betaalbaar sociaal domein - effectieve zorg, begeleiding en ondersteuning tegen redelijke kosten.
- Niemand is normaal – iedereen is normaal

Beleidsdoelen

- Inwoners op volle kracht: mensen werken naar vermogen, versterken zichzelf en elkaar, hebben een gezonde leefstijl, doen iets voor een ander of voor de stad. Iedereen draagt bij.
- Een vangnet voor inwoners die het niet alleen redden en niet voldoende (kunnen) meedoen.
- Structureel evenwicht op de gemeentelijke begroting.

Centrale thema's

- Eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht van de inwoner
- Algemene en individuele voorzieningen
- Zo laagdrempelig mogelijk
- Voorzieningen in de buurt, gekoppeld aan eigen netwerk
- Normaliseren
- Demedicaliseren
- Preventie en vroegsignalering
- Informele zorg
- Samen